

ధనియాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పండించబడే విత్తన సుగంధ ద్రవ్యాల పంటల్లో ధనియాలు ముఖ్యమైనది.

వాతావరణం : చల్లని వాతావరణంతోబాటు తక్కువ ఉష్ణోగ్రత తగినంత మంచు అనుకూలం.

నేలలు : వర్షాధారం కింద నల్లరేగడి భూములు, నీటి వసతి కింద గరపనేలలు, ఎర్రనేలలు మరియు ఇతర తేలిక పాటి భూములు అనుకూలం. నీరు నిలబడే లోతట్టు ప్రాంతాలు, అధిక ఆమ్లు, క్షార లక్షణాలు గల భూములు పనికి రావు.

విత్తే కాలం : అక్టోబరు 15 నుండి నవంబరు 15 వరకు, నీటి సదుపాయం వున్నచోట నవంబరు నెలాఖరు వరకు విత్తుకోవచ్చు.

రకాలు

రకం	పంటకాలం (రోజుల్లో)	దిగుబడి (క్వి/ఎకరానికి)	గుణగణాలు
సింధు	100-105	4-5.0	ఎక్కువ సుగంధ తైలం (0.4%) కలిగి యుండి, గింజ నాణ్యతతో వుంటుంది.
సాధన	105-110	4-6.0	కొత్తిమీర, గింజకు పనికొచ్చే అధిక దిగుబడినిచ్చే రకం.
స్వాతి	80-85	3-4.0	తేమను నిల్వవుంచుకునే శక్తి తక్కువగా వుండే నేలలకు అనుకూలమైన స్వల్ప కాలిక రకం. ఆలస్యంగా విత్తుకోవడానికి అనుకూలం.
సుధ	100	5-6.5	అధిక సుగంధ తైలం కలిగిన అధికదిగుబడినిచ్చే 2006లో విడుదలైన కొత్తరకం.

ఇవి కాక నీటివసతి వున్న తేలికపాటి భూములకు డి. హెచ్. - 5 రకం అనువైనది.

కొత్తిమీర కొరకు : ధనియాలను ఆకుకోసం సంవత్సరం అంతాసాగు చేసుకోవచ్చును. అయితే వేసవిలో కొత్తిమీర కొరకు చెట్టు నీడలో కాని, తాటాకు పందిరి కిందకాని షేడ్ నెట్ క్రిందకాని నీటి వసతికల ప్రాంతంలో సాగుచేసుకోవచ్చును.

నేల తయారీ, విత్తటం : మెత్తటి పదును వచ్చే వరకు 3-4 సార్లు దుక్కిదున్నాలి. అక్టోబరు 15 నుండి నవంబరు 15 లోపు నేలలోని తేమను బట్టి విత్తుకోవాలి. సాలుకు సాలుకు 30 సెం.మీ., మొక్కకు, మొక్కకు 10 సెం.మీ. ఎడం వుండేటట్లు గొర్రుతో విత్తుకోవాలి. విత్తనాలను బద్దలుచేసి విత్తితే విత్తనం ఆదా అవటమేకాకుండా, మొలక కూడా 2-3 రోజులు ముందుగా వస్తుంది. విత్తే ముందు 5-6 గంటల సేపు నానబెట్టి, ఆరనిచ్చి విత్తినట్లయితే విత్తనం త్వరగా మొలుస్తుంది. ఎకరానికి 6 కిలోల విత్తనం అవసరమవుతుంది. విత్తే ముందు అజోస్పెరిల్లం (బయోఫర్టిలైజర్) ఎకరానికి 600 గ్రా|| చొప్పున మోతాదు విత్తనానికి కలిపి శుద్ధి చేసినట్లయితే, దిగుబడి పది నుంచి పదిహేను శాతం వరకు పెరుగుతుంది. ఎండు తెగులు ఎక్కువగా ఆశించే ప్రాంతాల్లో ధనియాల సాగు చేయరాదు. తప్పనిసరిగా చేయవలసి వస్తే, 2-3 సంవత్సరాలు పంట మార్పిడి చేసి ఉండాలి. వేసవిలో లోతు దుక్కి దున్నుకోవడం వలన తెగులును కలుగజేసే శిలీంధ్రాన్ని నేలలో అదుపు చేయవచ్చు. అలాగే ఒక గ్రా.

కార్బండైజిమ్తో ఒక కిలో విత్తనాన్ని విత్తనశుద్ధి చేయడం ద్వారా కూడా తెగులు రాకుండా కాపాడవచ్చు. బయోఫర్టిలైజర్ మరియు శిలీంధ్ర నాశనులతో విత్తనశుద్ధి చేయవలసినపుడు శిలీంధ్రనాశనితో రెండు - మూడు రోజుల ముందు విత్తనశుద్ధి చేయాలి. బయోఫర్టిలైజర్తో మాత్రం విత్తేముందే విత్తనశుద్ధి చేయాలి.

ఎరువులు, అంతరకృషి : వర్షాధారం కింద నల్లరేగడి నేలల్లో ఆఖరిదుక్కిలో ఎకరానికి 4 టన్నుల పశువుల ఎరువుతోబాటు 25 కిలోల యూరియా, 100 కిలోల సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్, 15 కిలోల మ్యూరియేట్ ఆఫ్ పోటాష్ ఎరువులను వేయాలి.

నీటిపారుదల కింద తేలికపాటి నేలల్లో పైన తెల్పిన మోతాదుతోబాటు విత్తిన 30 రోజులకు 12 కిలోల యూరియా, 7 కిలోల మ్యూరియేట్ ఆఫ్ పోటాష్ ఎరువులను పైపాటుగా వేసుకోవాలి.

విత్తిన వెంటనే పెండిమిథాలిన్ బరువైన నేలల్లో అయితే ఎకరానికి 1.3 లీ., తేలిక నేలల్లో అయితే 1 లీ. 200 లీ. నీళ్ళలో కలిపి పిచికారి చేసుకొని, మొదటి నెల వరకు కలుపు నివారణ చేసుకోవచ్చు. విత్తనం మొలకెత్తటం పూర్తి అయిన తర్వాత ఒకసారి, 35-40 రోజులకు రెండవసారి గొర్రుతో అంతర కృషిచేయాలి.

అంతర పంటలు : ధనియాలతోబాటు ఆవాలు, కుసుమలు, శనగలు మిశ్రమపంటలుగా వేసుకొనవచ్చు.

సస్యరక్షణ

పురుగులు

పేనుబంక : ఆకులు, పూత నుండి రసాన్ని పీల్చి గింజలు ఏర్పడకుండా చేస్తాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటిలో 1.6 మి.లీ. మోనోక్రోటోఫాస్ లేదా మిథైల్ డెమిటాన్ 2.0 మి.లీ. లేదా డైమిథోయేట్ 2.0 మి.లీ కలిపి పిచికారి చేయాలి.

ఎర్రసల్లి : ఆకుల అడుగున గుంపులుగా చేరి రసాన్ని పీలుస్తాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి నీటిలో కరిగే గంధకం 3 గ్రాములు కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

తామర పురుగులు : ఆకులను, పూతను గీకి రసాన్ని పీల్చి నష్టపరుస్తాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి ఫిప్రోనిల్ 2 మి.లీ. లేదా డైమిథోయేట్ 2.0 మి.లీ. లేదా మిథైల్ డెమిటాన్ 2.0 మి.లీ. కలిపి పిచికారి చేయాలి.

పొగాకు లద్దె పురుగు : పిల్లపురుగులు ఆకులను, పూతను, గింజలను తిని నష్టాన్ని కలుగ జేస్తాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి ఎసిఫేట్ 1 గ్రాము కలిపి పిచికారి చేయాలి.

తెగుళ్ళు

బూడిద తెగులు : ఆకుల అడుగున చిన్న చిన్న బూడిద రంగు మచ్చలేర్పడి పై భాగానికి, కాండానికి వ్యాపిస్తాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి 1 గ్రాము కార్బండైజిమ్ కలిపి పిచికారి చేయాలి.

ఎండు తెగులు : ఇది 'ప్యూజేరియమ్ ఆక్సీస్పొరమ్' అనే శిలీంధ్రం వలన ఆశిస్తుంది.

గింజ నలుపు తిరుగుట : ఇది సమస్యగా ఉన్నప్పుడు మాంకోజెబ్ 3 గ్రా. ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పూత నుంచి గింజ పట్టే దశలలో రెండుసార్లు పిచికారి చేయాలి.

కోతలు మరియు అనంతర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం : రకాన్ని బట్టి 40-45 రోజులకు పూత మొదలై 80-110 రోజులకు పక్వానికొస్తాయి. మొక్కలపై 60 శాతం గింజలు పక్వానికొచ్చినప్పుడు పంటకోసుకోవాలి. పంట ఉదయంపూట మాత్రమే కోయాలి. పంటకోసిన తర్వాత 2-3 రోజులు పొలంలోనే ఆరనిచ్చి నూర్చుకోవాలి.

విత్తనం నిల్వచేయటం : నిల్వఉంచిన సంచులపై మలాథియాన్ చల్లటం, విత్తనాన్ని అప్పుడప్పుడు ఎండ బెట్టటం ద్వారా గింజను నిల్వలో ఆశించే పురుగుల నుండి రక్షించుకోవచ్చు.

ముఖ్యాంశాలు

- నిర్దేశించిన మోతాదుకు మించి విత్తనాన్ని వాడరాదు.
- సాధన, సింధు రకాలను త్వరగా బెట్టకు వచ్చే నేలల్లో వర్షాధారంగా సాగుచేయరాదు.
- పైరు పూర్తి పూత మీద వున్నప్పుడు గంధకం (ఎర్రనల్లి, బూడిద తెగులు నివారణకు) పొడి చల్లరాదు.
- పైరు కోసిన తర్వాత 2-3 రోజులకంటే ఎక్కువగా పొలంలో ఎండ బెట్టరాదు.
- పంట మార్పిడి అవలంబించాలి.
- గొర్రు, గుంటకలతో రెండు సార్లు అంతరకృషి చేసినట్లయితే పంట బెట్టను తట్టుకుంటుంది.

ధనియాల సాగుపై మరిన్ని వివరాలకు సంప్రదించవలసిన చిరునామా 337 పేజీలో ఇవ్వబడింది